A REPÜLÉSBIZTONSÁGI KULTÚRA

MI A REPÜLÉSBIZTONSÁGI KULTÚRA?

A repülésbiztonsági kultúra a repülésbiztonsággal kapcsolatos elkötelezettség, értékek, és magatartásformák összessége, amely egy szervezetre jellemző.

A szervezet repülésbiztonsági kultúráját alapvetően a felsővezetés hozzáállása, tevékenysége és magatartása határozza meg, ez a felsővezetői elkötelezettség jelenik meg a szervezetben dolgozók mindennapi tevékenysége során is, azaz a szervezet minden szintjén lehet értékelni.

Egyszerűbben fogalmazva, a repülésbiztonsági kultúra az, ahogyan az emberek egy adott szervezetben a repülésbiztonsággal kapcsolatban viselkednek.

A repülésbiztonsági kultúra az alábbi hat jellemzővel írható le és elemezhető:

Tudatosság

Annak a leírása, hogy a munkavállalók és a vezetés mennyire vannak tisztában a szervezet működésével járó, saját magukra és másokra jelentett kockázatokkal. Az alkalmazottaknak és a vezetésnek folyamatosan kiemelten kell figyelnie a repülésbiztonságot érintő kockázatokat.

Igazságosság (Méltányossági kultúra)

Annak leírása, hogy mennyire ösztönzik vagy akár jutalmazzák a tudatos repülésbiztonsági viselkedést és a lehetséges repülésbiztonsági problémák jelentését.

Alkalmazkodóképesség

Az alkalmazkodóképesség megmutatja, hogy a vezetők és a munkavállalók milyen mértékben képesek hasznosítani a korábbi tapasztalatokat, és mennyire elkötelezettek a szükséges intézkedések és változtatások megtételére a repülésbiztonság érdekében.

Információ

Annak leírása, hogy a szükséges információk megfelelően áramlanak-e a szervezeten belül, és eljutnak-e a megfelelő emberekhez.

Viselkedés

Annak leírása, hogy a szervezet különböző szintjein dolgozók hogyan viselkednek a repülésbiztonság szintjének fenntartása és javítása érdekében. A vezetés részéről fel kell ismerni a repülésbiztonság fontosságát, és mindent meg kell tenni annak javítása érdekében.

Elkötelezettség

Annak leírása, hogy a szervezet különböző szintjein dolgozók hogyan viszonyulnak a repülésbiztonsághoz és felismerik-e annak fontosságát. A felsővezetésnek őszintén elkötelezettnek kell lennie a magas szintű repülésbiztonság fenntartása mellett, és motiválnia kell az alkalmazottakat is.

REPÜLÉSBIZTONSÁGI KULTÚRA ÉS NEMZETI KULTÚRA

A nemzeti kultúra nemzetenként eltérő és alapvetően jellemzi az adott csoportot. Ez magában foglalja az egyén szerepét a társadalomban, a hatalom gyakorlásának módját, valamint a nemzeti prioritásokat az erőforrások, az elszámoltathatóság, az erkölcs, és a célok tekintetében.

A kellően érett repülésbiztonság-irányítási rendszernek ismernie és értenie kell a nemzeti kultúrát, összhangban kell lennie vele. A kommunikációs és vezetési stílusokat, valamint a vezetők és beosztottak közötti viszonyt alapvetően meghatározza a nemzeti kultúra, ezért a repülésbiztonság-irányítási rendszer kialakítása során figyelembe kell venni ezeket a kulturális elemeket. Ez különösen fontos egy olyan, alapvetően nemzetközi környezetben működő iparágban, mint a légiközlekedés, ahol jellemző a sokszínű nemzeti kultúrával rendelkező munkaerő egy szervezeten belül.

REPÜLÉSBIZTONSÁGI KULTÚRA ÉS A REPÜLÉSBIZTONSÁGI BEJELENTÉS

A jelentési kultúrát alapvetően a személyes meggyőződés és viselkedés határozza meg, amely a bejelentési rendszerek működéséből eredő előnyökkel és hátrányokkal kapcsolatos.

Az egészséges jelentési kultúra az ún. méltányossági kultúrára (Just Culture) épül, amelynek lényege, hogy ösztönözze a repülésbiztonsággal kapcsolatos bejelentéseket, védve a bejelentőt, mert a bejelentések elemzésével kapcsolatos előnyök jelentősen hozzájárulnak a repülésiztonság javításához. A bejelentő saját magatartása kapcsán is mentesül hátrányos jogkövetkezmények alól, feltéve, hogy a repülésbiztonságot befolyásoló magatartása nem szándékos, vagy súlyosan gondatlan volt.

A munkavállalóknak tudniuk kell, hogy a bejelentésüket bizalmasan (anonim módon) kezelik, az általuk bejelentett információk elemzésre kerülnek, és ha szükséges, a szervezet meg fogja tenni a megfelelő intézkedéseket. Amennyiben ez nem így történik, a bejelentési rendszer nem éri el a célját és rombolja a jelentési kultúrát is.

A REPÜLÉSBIZTONSÁGI KULTÚRA ÉS A MEGALAPOZOTT DÖNTÉSHOZATAL

A pozitív repülésbiztonsági kultúra elengedhetetlen egy hatékony repülésbiztonság-irányítási rendszer fenntartásához. Nyitottságot teremt, amely arra ösztönzi az embereket, hogy jelentsék a biztonsági problémákat. Ez pedig segít a szervezet felsővezetésében dolgozóknak abban, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, hiszen tisztában vannak azzal, mi is történik valójában a szervezetben azáltal, hogy megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a biztonsági kultúra alábbi elemei kapcsán:

- **Jelentési kultúra** (Bátorítja-e a szervezet a jelentéstételt?)
- **Méltányossági kultúra:** (Hogyan bánik a szervezet a hibázó emberekkel?)
- **Tanulási kultúra:** (A szervezet az információkat – repülésbiztonsági jelentéseket, audit megállapításokat, stb.- lehetőségként kezeli a repülésbiztonsági kultúra fejlesztésére?)
- **Rugalmas kultúra:** A szervezet cselekszik-e az információk alapján a repülésbiztonság javítása érdekében?

További információk biztonsági kultúra témakörben:
http://www.skybrary.aero/index.php/Category:Safety_Culture

http://bit.ly/SMICG